

ПРОБЛЕМА ЗАСТРІЛОСТІ МЕТОДІВ ПРОПАГАНДИ БЕЗПЕКИ НА ВОДОЙМАХ

*Зацарний В.В., к.т.н., доцент, (каф. ОПЦБ НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського»);
Ельканов Р.Ш., студент (гр. ФК-31, ІФФ НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського»);
Курасова М.О., студент (гр. ФК-31, ІФФ НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського»)*

Вступ. На даний момент в нашій країні існує очевидна проблема інформування людей про джерела небезпек, можливі наслідки та шляхи уникнення цих небезпек на воді. Не зважаючи на те, що існує велика кількість нових методів поширення інформації, в Україні застосовуються застарілі, ті, що використовувались ще за радянських часів. Більшість навчальних посібників та підручників зупиняється на таких моментах як надання першої допомоги при утопленні[1], не розглядаючи питання уникнення цієї небезпеки.

Основні шляхи пропаганди в області безпеки життєдіяльності.

Пропаганда в області безпеки життєдіяльності застосовується для поширення інформації, ідей, даних про останні новини та досягнення науки і техніки в зазначеній галузі для формування знань і уявлень. За допомогою цих чинників здійснюється вплив на життєву позицію, поведінку в різних ситуаціях людини, соціальних груп, суспільства.

Пропаганда буває :

- усна;
- друкована;
- наочна;
- через засоби масової інформації.

Усна – проводиться за допомогою публічних виступів лекторів та пропагандистів перед різними аудиторіями, спілкуванням на семінарах та форумах.

Друкована – здійснюється шляхом освітлення в різних виданнях подій, виступів фахівців в області безпеки життєдіяльності, а також друк пам'яток, посібників та брошур з правилами поведінки в небезпечних умовах.

Наочна пропаганда знаходить своє вираження в організації стаціонарних і пересувних виставок, обладнанні кімнат, класів, музеїв, куточків, стендів з фотографіями рятувальників, пожежників тощо.

Інформування населення через засоби масової інформації здійснюється шляхом освітлення останніх новин, буднів та героїчних вчинків рятувальників, через телемовлення, радіомовлення тощо [2].

За даними центру з контролю та моніторингу захворювань [3] під наглядом Держсанепідслужби України знаходиться 193 пляжі в курортних регіонах країни (з них 154 на морському узбережжі (79,8 %) і 39 - на річках і озерах). Інфекціоністи беруть проби води щотижня, адже під час спеки у воді значно збільшується популяція небезпечних бактерій і вірусів. Кожного року санепідслужба зменшує список місць, де дозволено купання. Проте значно більшу небезпеку становлять нелегальні місця купання. Багато людей вважають

пляжем будь-яке місце на березі водойми. Офіційні пляжі перевіряються на небезпеку перед відкриттям та під час сезону, а стан води в нелегальних місцях не перевіряється, через що люди опиняються повністю незахищеними перед небезпеками, що становлять забруднення води та підводний рельєф.

Нажаль за роки незалежності України методи інформування в області безпеки життєдіяльності майже не модернізувалися. Тому більшість з них не сприймаються населенням. Також значно ускладнює проблему брак законів, нестача необхідної кількості спеціалістів, і обмаль грошей. Через це, за даними ДСНС України, станом на кінець купального сезону 2016 року [4] на водоймах України загинуло 1008 чоловік, з них 84 дитини, що набагато перевищує кількість загиблих на водоймах за 2014 рік [4]. Цей факт свідчить про погане обладнання пляжів знаками застереження, інформувальними стендами, малу кількість рятувальників, недостатню кількість спорядження та предметів, що вказують на небезпечний рельєф дна. Все це призводить до того, що кожного року кількість загиблих на воді значно зростає. Велика кількість дітей загиблих на воді говорить про недостатній рівень інформованості їх батьків про небезпеку, низьку культуру поведінки на водоймах тощо.

Методи вирішення проблеми застарілості методів пропаганди в області безпеки на водоймах

Культура може формуватися під час навчання, виховання і підготовки як морально, так і психологічно. При цьому застосовують всі традиційні способи і сучасні інформаційно-телекомунікаційні технології.

Традиційні способи:

- вплив на учнів за допомогою педагогів
- вплив з використанням навчально-наочних посібників, технічних засобів навчання.

Всі ці технології гарно відпрацьовані на практиці, але не цілком дієві в сучасних умовах. Інформаційно-телекомунікаційні технології, що існують в наш час, є набагато ефективнішими. При використанні даних технологій можна надавати інформацію у вигляді мультимедійних продуктів, навчальних і ігрових комп'ютерних програм, відеороликів, інформаційних повідомлень, електронних плакатів. Якісна візуалізація, звуковий супровід, професійна дикторське озвучення та мультимедійне зображення інформації – все це допомагає викликати інтерес, підготувати людей до можливої небезпеки, показати шляхи її уникнення, комплексно впливає на органи чуття людини, емоційний стан та підсвідомо впливає на мотивацію вчинків.

Крім того, через демонстрацію людині негативної інформації про невідворотні жахи сучасного світу з використанням саме цих технологій є можливість навчити людей об'єктивно оцінювати рівень і характер загроз і небезпек, аналізувати можливі наслідки. Як показує досвід західноєвропейських країн і США впровадження розглянутих технологій дозволяє скоротити кількість безповоротних і санітарних втрат серед населення під час небезпеки за рахунок покращення рівня культури, обізнаності в питаннях безпеки життєдіяльності.

Як показує особистий досвід одного з авторів, станом на 2014 рік в США широко використовувались новітні засоби пропаганди безпеки життєдіяльності на водоймах, а традиційні способи, серед яких значний інтерес становить використання різноманітних знаків, постійно оновлювались та перебували в належному стані. (рис.1). Верхній ряд цього малюнка становлять дозвільні та заборонюючі знаки, а нижній ряд повідомляє про значення сигналів рятувальника (небезпечний вид медуз у воді, рятувальник знаходиться на посту, купання дозволено в діапазоні 200 метрів, купання заборонено, акули у воді).

Рис.1. Приклад стендів, що використовуються в США для застереження населення від небезпеки

Цікаву систему сповіщень про небезпеку становлять сигнальні прапори, що гарно розрізняються. Прапорці, наведені на малюнку (рис.2), мають такі значення: 1 – доступ до води заборонений; 2 – купання заборонене, великий рівень небезпеки; 3 – увага, середній рівень небезпеки; 4 – безпечне купання; 5 – небезпеку становлять морські тварини; 6 – область, що контролюється рятувальником; 7 – область для занять з серфінгу, купання заборонене; 8 – знаходження човнів заборонено на даній території; 9 – територія на якій займаються дайвінгом; 10 – флюгер.

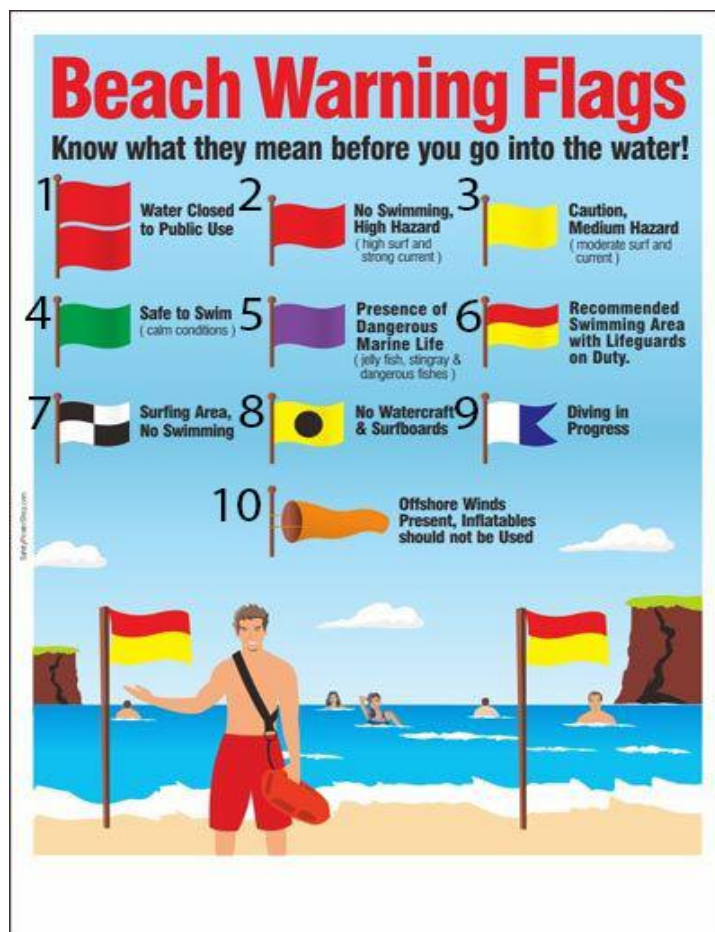

Рис. 2. Застереження про небезпеку прапорцями

В той самий час рятувальники оснащені всім необхідним для своєчасного виявлення постраждалого і надання першої допомоги (рис.3).

Рис. 3. Спорядження, що використовується для доставки постраждалих на берег

Застосування нових інформаційно –телекомунікаційних технологій разом з традиційними забезпечило значно менший рівень потопельників у США в порівнянні з Україною. В різних частинах США купальний сезон триває

по різному, в той час як у штаті Вірджинія він триває з червня до середини вересня, то у штаті Флорида він триває цілий рік. Таким чином, при населенні приблизно 325 млн., кількість людей, що втонуло в США впродовж купального сезону 2016 року, становить приблизно 7000 осіб, хоча було врятовано більше 13000 осіб. Близько чверті людей, що втонули в США, загинули в басейнах, розташованих в приватних будинках [5] тобто в громадських басейнах загинуло 5300. Таким чином ризик втонути у США становить $1,63 \cdot 10^{-5}$, в той час, коли в Україні цей показник становить $2,34 \cdot 10^{-5}$.

Висновки

Показано шляхи модернізації застарілих засобів пропаганди в області безпеки на водоймах. Зазначено, що нові методи пропаганди, як інформаційно-телекомунікаційні технології є набагато ефективнішими ніж традиційні. Показано, що за допомогою мультимедійної візуалізації і демонстрації інформації можна легко продемонструвати можливі сюжети небезпеки та шляхи її уникнення. Також показано сучасні засоби пропаганди безпеки на водоймах, які наразі широко застосовуються в США.

Література

1. Зацарний В. В., Зацарна О. В., Землянська О. В., Праховнік Н. А. //Безпека життєдіяльності Навч. посіб. – К.: НТУУ «КПІ», 2016.
2. Латчук В.Н., Миронов С.К., Мишин Б.И. //Основы безопасности жизнедеятельности. – М.: Дрофа, 2002.
3. Стаття « Інформація про якість води у межах пляжів та рекреаційних зон» (Матеріал взято зі сторінки «Центр з контролю та моніторингу захворювань» в соціальній мережі «Facebook» <https://www.facebook.com/uckmz/posts/1133521686718498>).
4. Стаття « З початку року на водоймах України загинуло 1008 осіб» (Матеріал взято з сайту « Державна служба України з надзвичайних ситуацій» <http://www.dsns.gov.ua/ua/Nadzvichayni-podiyi/52199.html>).
5. Jacqueline Breen «The National Drowning Report» Center for Disease Control and Prevention – 2016.